

8. b

Dragi učenci,

uspešno smo se »prebili« v naslednji teden dela. Za večino vem, kako delate; ostale vas prosim, da mi pošljete vsaj en svoj izdelek. Šolsko leto teče in kot vaša učiteljica moram vedeti, kaj in kako delate. Tudi zaradi tega vam nekatere rešitve dodam, drugih ne – pri tistih izdelkih bi rada preverila, kako vam gre, da načrtujem delo naprej. Prav? Oglasite se tudi, če se vam pri delu ustavi in potrebujete mojo pomoč.

Kot smo dogovorjeni: kar je zapisano z zeleno, mora biti zapisano v zvezku. Rešitve za NUB vam dodajam ob koncu določene celote v poševnem in manjšem tisku ali sproti, ko kaj razlagam. Da pa je z računalniki manj težav, imate učne liste v istem dokumentu na koncu.

NAVODILA ZA DELO

- Pri neumetnostnih besedilih smo prišli do poglavja Znamenitost na domačem pragu. Naša snov bo razlaga naravnega pojava; naslednji teden bomo spoznali tudi zadnji, prilastkov odvisnik.

Tokrat bomo začeli z uvodno motivacijo na strani 82. Preberite si zastavljena vprašanja in poskušajte odgovoriti nanja. Vam gre?

Takole:

Američani pravijo, da je Slovenija dežela čudes, lepot, naravnih znamenitosti.

Janez Vajkard Valvazor je bil zaradi opisa Cerknškega jezera vključen celo v angleško akademijo znanosti in umetnosti. Potočko zijalko je raziskoval Srečko Brodar; Julius Kugy je raziskoval Julijske Alpe.

Če imate možnost, si kratek povzetek o enem od teh treh znanih oseb (iz Wikipedije) natisnite in nalepite (ali prepisite) v zvezek. Tako bomo vsi o njih lahko izvedeli kaj več, ko se zopet srečamo.

Nato se lotimo branja besedila *Cerkniško jezero – naravno čudo o našem pragu*. Ker gre nato za razčlenbo neumetnostnega besedila, se sami lotite nalog 2. a–11. (4. b v besedilo). Nato s pomočjo rešitev preverite svoje delo in se samooценite:

- a) Zadovoljen/-na sem s svojim delom.
- b) Pri nekaterih nalogah sem bil/-a premalo natančen/-na/površen/-na.
- c) Brez težav bi lahko odgovarjal/-a bolje.
- d) Nisem zadovoljen/-na s svojim delom.

Na podlagi tega pazite, kako boste delali naprej.

RAZLAGA NARAVNEGA POJAVA

glej DZ str. 82–89

je besedilo, v katerem sporočevalec razlaga, kaj je povzročilo naravni pojav/stanje ali kaj povzroča ponavljajoče se dogajanje v naravi.

Sporočevalec pojav najprej opredeli, nato navaja vzroke, ki so vplivali na nastanek pojava, ter posledice delovanja posameznih dejavnikov. Glagoli so običajno v sedanjiku.

Rešitve

2. naloga: a: A Da bi bralec izvedel nekaj o Cerknškem jezeru.

b-naloga: reviji Gea/enciklopediji/učbeniku za naravoslovje

c-naloga: NE Besedilo o Cerknškem jezeru je še vedno aktualno, saj v njem ni zastarelih podatkov (npr. jezeroše vedno presiha), tudi podatki (njegova velikost) o jezeru se niso spremenili.

3. naloga: a: Uvodni odstavek: govori o tem, kaj je o Cerknškem jezeru pred več kot 300 leti zapisal Janez V. Valvasor.

Zaključni odstavek: govori o velikosti Cerknškega jezera.

b-naloga: A Da bi bralec dobil boljšo predstavo o Cerknškem jezeru.

4. naloga: a DA NE NE DA

b-naloga: Ker Cerknško jezero leži na kraškem polju. Ker rahlo kisla deževnica topi apnenec. Jeseni pade največ dežja, zato začne voda izvirati tako iz trajnih in občasnih virov.

Ker požiralniki ne morejo več sproti v podzemlje odvajati vso vodo. Po zimah z veliko snežnih

padavin se sneg tali, zato se gladina vode lahko dvigne tudi spomladi. Ker je za to obdobje značilno

malo padavin. Posledica tega je, da jezero presahne in do jeseni ostane kopno.

5. naloga: a: Veznik ker izraža vzrok nekega dogajanja, veznik zato pa posledico dogajanja.

b: ker posledica tega zaradi vzrok za to

6. naloga: a: leži, sta, topi, nastane, so b: Glagoli so v sedanjiku.

c-naloga: C Ker pisec govori o dogajanju, ki se ponavlja in poteka ves čas.

7. naloga: 2, 1, 3

8. naloga: B

9. naloga: C; 1

10. naloga: ker zato zato ker zato ker

11. naloga: Zaradi komplicirane Valvazorjeve teorije o jezeru jo je poenostavil naravoslovec France Anton Steinberg. Nekoč je bilo jezero za domačine zanimivo zaradi velikega števila rib./Zaradi velikega števila rib je bilo nekoč jezero za domačine zanimivo. Zaradi današnje nestalnosti jezera je ribolov izgubil nekdanji pomen./Ribolov je izgubil nekdanji pomen zaradi današnje nestalnosti jezera.

- Prilagam vam kratek učni list za utrjevanje odvisnikov, če boste želeli svoje znanje v tem tednu kaj utrjevati.

Za sprostitev vam priporočam, da si pogledate (in rešite) kviz o olimpijskih igrah, ki so ga pripravili športni pedagogi. Navezuje se na snov o olimpijskih igrah, ki smo jo obravnavali pri časovnem odvisniku.

Dovolite, da vas v času, ko se prijavljate za izbirne predmete, ponovno spomnim na retoriko; predmet pri katerem povemo (in vadimo) marsikaj takega, kar vam bo koristilo ne samo v srednji šoli, ampak tudi v življenju. Četudi obiskujete glasbeno šolo ali tuji jezik, premislite, ali se ne bi splačalo obiskovati tudi tega izbirnega predmeta.

Vas v teh dneh spremlja najboljša prijateljica, knjiga?

Lepo vas pozdravljam!

Vaša ga. Mojca.

UČNI LIST ODVISNIKI

Določi vrsto odvisnika (obkroži veznik, podvijugaj glavni stavek, vprašaj se, določi vrsto.

1. Kjer so majhni otroci, je veliko dela.
2. Kdor dela, dela tudi napake.
3. Maja se je veliko učila, ker bo vprašana.
4. Ko smo zaključili študij, smo dobili diplome.
5. Pesmico je zrecitirala, ne da bi naredila napako.
6. Peter je odšel v Koper, da bi kupil darilo za prijatelja.
7. Mama mi je pripovedovala, kako so živeli v prvih povojnih letih.
8. Čeprav ne maram dežja, sem se včeraj lepo imel.
9. Prinesi mi knjigo, da ti pokažem rešitve.
10. Če bi me poslušal, bi imel danes veliko denarja.
11. Star sem bil 38 let, ko je izšla moja zbirka Med iskalci biserov.
12. Ker se Jure v šoli pozabil zvezek, ne more narediti naloge.
13. Šli bomo po bližnjici, da bi čim hitreje prišli na cilj.
14. Vesela bom, če me bo brat naučil drsati na ledu.
15. Reševanje mi gre tako dobro, da bom vsak čas gotova.

Zapiši primere za vse vrste odvisnikov, ki jih poznaš. (9)